

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Jens Johan Garnæs

1772-1817

Februar 1967.

F o r o r d.

Inspirationen til det arbejde der er grundlaget for dette skrifts tilblivelse, har dels været det mindeskrift, som min nu afdøde farbroder Aage Garnæs Petersen skrev i 1945 om barndomshjemmet i Stjør og senere Sdr. Nisum, dels de mindeblade som Julie Garnæs-Hansen har udgivet om barndomshjemmet i Husby Præstegaard.

Aage Garnæs Petersen udtrykte i forordet til sit skrift ønske om, at hans arbejde måtte få andre i slægten til at finde det værdt at efterforske deres ahner.

Andre - der iblandt jeg - har fundet det værdt at forsøge at åbne flere døre i slægtens historie.

Arbejdet hermed har været meget udbytterigt og interessant, og det har længe været mit ønske at finde en lejlighed til at informere en videre kreds i det fremkomne historiske materiale.

Det er på et tilfældigt sted i slægtsforskningen jeg nu gør status, men da det nu - den 14 februar 1967 - er 150 år siden, at stamfaderen til slægten Garnæs i Danmark døde, ser jeg her den ønskede lejlighed til offentliggørelse.

Dette skrift være hermed tilegnet JENS JOHAN GARNÆS til minde.

Arne Garnæs Petersen.

JENS JOHAN GARNÆS

28/8 1772 - 14/2 1817

Jens Johan Garnæs fødtes i Bergen i Norge den 28 august 1772. Hans forældre var toldembedsmand Anders Jensen Garnæs og hustru Anne Cathrine Berg. Sandsynligvis havde Jens Garnæs flere søskende, men sikre oplysninger herom haves ikke.

Jens Garnæs blev døbt i Nykirken i Bergen den 4 september 1772, og ved hans dåb var følgende faddere: Madame Clarche Frøchen, Jomfru Cathrine Hynnemør, Krigsraad Berent Frøchen, Hr. Niels Elsted og Monsieur Jaen J. Frøchen. Såvel Krigsraad Frøchen som Niels Elsted vides også at være embedsmænd i toldetaten i Bergen.

I året 1790 blev Jens Garnæs, 18 år gammel, student i Bergen og den 6 november samme år, blev han immatrikuleret ved Københavns Universitet. Den 2 maj 1796 dimitteredes han som cand. theol. med karakteren haud.

Om hans færden i de næste fire år kan intet berettes, men i året 1800 ses det første af hans digte offentliggjort i tidsskriftet "Den danske Tilskuer."

Året efter, i 1801, indgik Jens Johan Garnæs ægteskab med Jomfru Withe Elisabeth Boserup. Hun var født den 1 oktober 1782 i Helgenæs Præstegaard som datter af sognepræst Christian Redlich Thomsen Boserup (1740 - 1786) og hustru Hedevig Sommerfeldt (1744 - 1812). Withe Boserup var den næst yngste af 13 søskende hvoraf tre dog var døde som små.

Den 2 oktober 1801 fik Jens Garnæs embede som residerende kapellan i Ourdal i Valdres i Aggershuus stift.

Ved den lejlighed blev foranstående portræt af pastor Garnæs tegnet. Han var da 29 år gammel og hans unge hustru var netop fyldt 19 år.

I Ourdal blev de to første børn født, datteren Lovise Nicoline Hedevig Garnæs den 30 marts 1802 og datteren Susanne Cathrine Garnæs den 24 april 1804.

Ved den første datters dåb havde forældrene bedt følgende være faddere: Sorenskriver Gløersen, Leutenant Fridrik Selmer, Lensmand Krøytz, Madame Album, Jomfru Gløersen og Jomfru Mætte Hals.

Ved den anden datters dåb var fadderne: Hr. Kapitain von Schlanbusk, Hr. Album, Klokkeren Erling Haraldsøn, Madame Gløersen og Anne Maria Selmer.

Pastor Garnæs blev kun et par år i Ourdal i Norge. Det er vel ikke utænkeligt, at han, med tanke på sin hustrus mange slægtninge i Danmark, selv har ansøgt om et embede her. I hvert fald blev pastor Garnæs i 1804 residerende kapellan i Kolding og i forbindelse hermed sognepræst for Almind sogn et par mil nord for Kolding.

Kolding havde dengang kun een kirke, Skt. Nikolaj Kirke, hvor pastor Raaschou da var sognepræst.

Pastor Garnæs fik altså sit hjem i Kolding by og blev, som den tids skik var, hentet og bragt i vogn af annekssognets bønder på skift, når han skulle holde gudstjeneste eller forrette andre kirkelige handlinger i Almind Kirke.

Denne tilstand var ikke ideel, og i 1813 skriver pastor Garnæs herom:

"Den Tyngsel, der hviler paa Almind Sogn, at hente sin Præst saa langt borte, har givet og vil give Anledning til Uoverensstemmelser, der kun kan jævnes og afværges ved Opofrelse og det fredeligste Sind hos Præsten." Almind Menighed udmærker sig - skriver han - fremfor mange Landsbymenigheder i flere Henseender, særdeles for en god Stemning for Ungdommens sande Dannelselse og Oplysning. Derfor beklager han dobbelt, at han selv ingen Befordring kunde holde og derved ingen Adgang have til Sognet, undtagen naar han hentedes paa Søn- og Helligdage og ved overordentlige Lejligheder.

Ved siden af embedet som kapellan ved Skt. Nikolai Kirke og sognepræst for Almind Sogn, var pastor Garnæs også knyttet til Kolding lærde Skole. Hans virke her kan ikke nærmere præciseres, men den nævnte tilknytning fremgår dels af Engelstofts "Universitets og Skole=Annaler", 1810, dels af de to "In Obitum" som kort efter hans død i 1817 blev offentliggjort i "Den til Forsendelse med de Kongelige Rideposter priviligerede Danske Statstidende".

På det tidspunkt, da pastor Garnæs var kapellan og senere sognepræst i Kolding, bestod den lærde skoles lærerstab af følgende:

"Rector: Dr. Phil. Christian Peter Thorlacius.
Adjuncter: Christian Frederich Ploug
Boetius Boesen
Eschild Eschildsen
Peter Nicolaj Borgen."

Også byens borgerskole havde kapellan Garnæs og efter ham, kapellan Plesner en vis tilknytning til, og i 1805 blev det bestemt, at kirkens nordre kapel skulle rømmes og efter fornøden tilbygning, anvendes til borgerskole for byen.:

"Skolen blev, i Stiftamtmandens Overværelse, indviet den 28de December 1807; Taler holdtes i denne Anledning af Sognepræsten Raaschou og Borgemesteren, Justitsraad Deichmann, og Sange, forfattede af den residende Capellan Garnæs, bleve afsjungne af Latinskolens Disciple."

I de følgende år i Kolding voksede familien jævnt.

Den 31 august 1805 fødtes datteren Friderike Christiane Garnæs; den 10 juli 1807, datteren Jensine Elisabeth Garnæs; den 25 juli 1809, datteren Charlotte Garnæs; den 28 juni 1811, datteren Juliane Eleonore Garnæs og den 5 september 1813 blev den eneste søn, Frederik Christian Garnæs født. Det sidste barn som Jens og Withe Garnæs fik, datteren Jacobine Thomasine Garnæs, blev født den 5 januar 1816. Hun døde allerede i 1822, 6 år og 10 dage gammel. Muligvis har hun været mærket af den sygdom, som tog hendes faders liv et år efter hendes fødsel.

Et billede af familiens venner og omgangskreds kommer til syne, når vi ser på hvem forældrene valgte til faddere for deres børn gennem årene.

I 1805 bæres datteren Friderike til dåben i Skt. Nikolaj Kirke af Frue Hviid (Major Hviids hustru) og de øvrige var Jomfru Sophie Malling, Hr. Justitsraad Deichmann, Hr. Amtsforvalter Hvass og Apotheker Eilschou.

I 1807 bliver datteren Jensine båret af Madame Grundahl og de øvrige er nu Jomfru Augusta Petersen, Hr. Oberstlieutnant Sommerfeldt (Withe Garnæs's slægt), Hr. Lieutenant Hoskier (formentlig oberstløjtnantens sagesløse adjudant), samt Hr. Rector Beck.

Datteren Charlotte bliver i 1809 båret til dåben af Madame Voigt (Doctor Voigts hustru) og endvidere ses Jomfru Adelgunde Petersen, Hr. Pastor Raaschou (Sognepræsten), Hr. Adjunct Ploug (Latinskolen) samt Candidat Jørgensen.

I 1811 bæres datteren Juliane af Madame Marie Judithe Raaschou (sognepræstens hustru) fulgt af Jomfru C.C.Eilschou, Hr. Doctor Voigt, Hr. Adjunct Boesen og Hr. Adjunct Eschildsen.

Den 26 september 1813 blev Frederik Christian Garnæs døbt af sin fader, der nu var sognepræst ved Skt. Nikolaj Kirke. Drengen blev båret til dåben af Consistorialraadinde Begtrup og de øvrige faddere var: Jomfru Lovise Wissing, Jomfru Thomine Boserup (Withe Garnæs's ældre søster), Hr. Kjøbmand Aagaard og Hr. Postfører Dürsen.

Ved familiens sidste barnedåb i 1816 blev Jacobine båret af Kjøbmand Slotts Kone, medens de øvrige var Kjøbmand Aagaards Kone, Doctor Voigts datter Sabine, Apotheker Steinmann samt Kjøbmand Berg i Colding og Dreier af Dons Mølle.

Som allerede nævnt døde lille Jacobine den 15 januar 1822, ti dage efter sin 6 års fødselsdag. Hun blev begravet i Kolding den 19 januar.

Den 21 april 1816 blev den ældste datter Lovise konfirmeret af sin fader i Skt. Nikolaj Kirke. I kirkebogen har han ved denne lejlighed - med faderlig stolthed - anført følgende om sin datter:

" 14 Aar, 1 Maaned mindre 7 Dage gammel."

" Vaccineret den 8 August 1803 af Fru Marcher."

" Kundskab og Opførsel: Meget god."

Denne datter var den eneste af sine otte børn som pastor Garnæs selv fik lov til at føre op til konfirmation.

I overensstemmelse med tidens skik havde pastor Garnæs, som andre gejstlige, døbt sine børn i hjemmet straks efter fødslen. Den senere dåb i kirken var således en fremstilling og bekræftelse, hvilket, såvel dengang som nu, var reglen.

En undtagelse fra reglen om præstebørns hjemmedåb straks efter fødslen, synes pastor Garnæs's hustru Withe Boserup at have været. Hun blev døbt i Helgenæs Kirke den 3 oktober 1782 af provst Begtrup, to dage efter sin fødsel.

Den 26 oktober 1806 blev der udenfor Kolding by's søndre port indviet en nyanlagt kirkegaard til afløsning af den gamle kirkegaard ved kirken.

Denne indvielse blev foretaget af pastor Garnæs, der til denne lejlighed havde forfattet følgende digt:

Hellig Fred omhegne
Brødres Hvilested
Som her skulle segne
Sødt til Rolighed
Lukt for Verdens Møie
Og dens korte Strid
Blunde Deres Øie
Til en bedre Tid.

Jorden Frøet klækker
Frem af Moderskiød
Almagts Stemme vækker
Liv af Muld og Død
Morgenrøden blinker
Giennem stormfuld Sky
Haabets Engel vinker
Hid til eviig Ly.

Høitids Stille hegne
Trindt om dette Sted
Giennem Stridens Egne
Vandrer vi til Fred
Veien over Klinten
Til det Høie gaaer
Efter Gravens Vinter
Blomstrer eviig Vaar.

Pastor Garnæs var levende interesseret i litteratur, såvel prosa som poesi. Han har skrevet mange digte, hvoraf adskillige har været offentliggjort i tidsskriftet "Den danske Tilskuer", "Engelstofts Annaler" og "Kjøbenhavns Skilderie."

En del af disse digte er taget med i dette mindeskrift.

Desuden har han foretaget oversættelser fra fransk og engelsk. Han har bl.a. oversat de sidste fire dele af Roussaus "Heloise" samt en del rejser (rejseberetninger) i "Soldins Archiv."

Pastor Garnæs's digte - sammenholdt med øvrige oplysninger om ham - synes at give et indtryk af en varmhjertet personlighed med stor interesse og medfølelse for sine medmennesker.

I 1807 flygtede Christian VII fra det af englænderne indesluttede København, og kongen og hans følge tog ophold på Koldinghus Slot, hvorfra landet administreredes de følgende to måneder.

I 1808 nåede krigens dønninger igen Kolding. I marts begyndte de franske og spanske tropper at rykke frem gennem Holsten.

Der blev nu et vældigt røre i Kolding, hvor man beredte sig på at modtage Napoleons tropper. Disse var vore allierede mod englænderne og svenskerne. Den 12 marts kom de franske tropper til Kolding og marcherede over den ny Sønderbro ind i byen. En stor del af disse tropper afgik dog straks til Fredericia.

De spanske tropper kom til Kolding midt i marts måned. De blev dels indkvarteret på Koldinghus Slot, dels hos byens borgere.

Spanierne holdt gudstjeneste under åben himmel i slotsgården. Gudstjenesten skal have været meget gribende. Præsten var iført messedragt og indviede sakramentet med de sædvanlige katolske ceremonier. Allerede i lang afstand blottede spanierne hovedet, når de fik øje på alteret. De viste en brændende andagt. Et påfaldende syn var det at se hele forsamlingen kaste sig på knæ. Selv de, som var i værelserne, knælede foran vinduerne.

De spanske præster viste ingen fanatisme. De indkvarteredes hos pastor Raaschou og pastor Garnæs, for hvem de gjorde sig forståelige på latin.

Spaniernes ophold i Kolding endte som bekendt med, at Koldinghus Slot blev ødelagt af en brand den 30 marts samme år.

Den 20 januar 1813 døde sognepræsten, pastor Peter Raaschou, 50 år gammel. Han blev efterfulgt i embedet af pastor Garnæs, der dog først ordineredes officielt den 16 juli samme år. Embedet som residerende kapellan i Kolding og som sognepræst i Almind var nu vakant og blev ikke besat før 1 april 1814.

Den nye kapellan var pastor Christian Plesner (1783 - 1840), søn af provst Christian Plesner (1744 - 1823) og hustru Johanne Adolphine von Hielmcrone (1757 - 1833).

Kapellan Plesner var 1812 blevet gift med Erhardine Christine Mejer (1784 - 1854), datter af sognepræst Verner Mejer (1733 - 1802) og hustru Christine Elisabeth Sophie Hansdatter Saabye (1743 - 1824).

Da pastor Plesner og hustru kom til Kolding i foråret 1814, medbragte de en lille datter. Hun var født i København den 20 september året før. Den 22 april 1814 døbte pastor Plesner sin datter i hjemmet. Hun fik navnet Johanne Adolphine Christine Elisabeth Plesner, og moderen bar selv sit barn til dåben. Faddere var; Pastor Basse, cand. theol. Helms og cand. theol Mathiesen samt jomfru Steinback.

Denne datter blev senere - i 1843 - gift med pastor Garnæs's eneste søn, Frederik Christian Garnæs.

Om pastor Garnæs's tid som sognepræst for Koldings menighed kan kun lidet berettes idag.

En skildring i bogen "Kolding fra Middelalder til Nutid." (1910), giver dog et glimt af pastor Garnæs og det samfund, han og hans familie levede i og med:

"En Fest i Kolding i 1815.

Som et Billede fra Tiden lige efter Kielerfreden vælger vi en Beskrivelse af, hvorledes Frederik VI's Kroningsfest fejredes i Kolding. Netop i Ribe Stiftstidendes naive Sprog vinder Beretningen i Interesse som Interiør:

I Kolding aabnedes Festen med de Fattiges Bespisning om Middagen paa Raadhussalen, der var prydet med grønne, Roser og andre Blomster iflattede Kranse.

Efter Maaltidet holdt Hr. Kancelliraad Schouboe (Byskriveren) en passende Tale. Kl. 2 begyndte Klokkernes Ringning og vedvarede til Højtidligheden begyndte i Kirken. I denne Mellemtid samlede Stadens Borgermilitær sig hos Stadshauptmand Wissing og trak under Musik op paa Torvet, hvor Byens Magistrat og flere, saavel inden- som udenbys gejstlige og verdslige Embedsmænd havde forsamlet sig. Borgermilitæret slog Kreds om hine, og nu istemtes en af Hr. Pastor Garnæs for Borgervæbningen affattet Sang, der ledsagedes af Musik og endtes med 3 Gange gentaget Hurraraab for Majestæterne.

Under Militærmusik skete Toget til Kirken i følgende Orden: 1) Det borgerlige ridende Korps, 2) Embedsmændene, 3) de borgerlige Jægere samt de øvrige Borgermilitære. En Del af Haandværkerstandens Lærlinge, hvidklædte, med grønne Kranse paa Hovedet og i Hænderne, var gangne forud til Kirkens Hovedindgang og dannede der en grøn Buegang, gennem hvilken man

passerede ind i Kirken, der var prydet med Festons i Grønt. For Indgangen til Koret var oprejst en Æreport, i hvis Midte saas Deres Majestæters Navne omvundne med Blomsterkranse.

Efter at Toget havde taget Plads, blev det fra Hans Majestæts Konfirmationsfest saa yndede Thema "Naar Østens Straaler mildt udbreder" afsunget af nogle af Byens unge Piger og musikalske Mandfolk, akkompagneret af Orkestret med Hr. Kapelmester Wernickes skønne Musik og under hans Anførsel.

Efter at Salme Nr. 437 var afsungen, besteg Hr. Pastor Garnæs Prædikestolen og holdt med den ham for Sandhed og Ædelsind egne Varme en skøn og kraftfuld Tale.

Da denne var til Ende blev under Akkompagnement af Orkestret en af Hr. Pastor Köpke til Hr. Kapelmester Wernickes skønne Musik forfattet Sang afsungen af Sangere og Sangerinder. Derefter Salmen Nr. 435, 1. og 2. Vers, og til Slutning gentoges Sangen før Talen.

Den udmærkede Stilhed i Kirken, da henved 5-600 Mennesker var tilstede, forhøjede Højtideligheden.

Om Aftenen samledes et talrigt Selskab i Klubbens Værelser, der ligeledes var prydet med grønne Kranse. I en i Baggrunden af Selskabets Theater anbragt Skovlund var oprejst et Alter, paa hvis Fod læstes i Transparent: Kongen leve!

Ved Aftensmaaltidet udbragtes Skaaler for Majestæterne under Sang, Musik og Fryderaab, ligeledes Skaaler for Kongehuset og de som havde deltaget i at fremme Festens Højtidelighed, blandt hvilke især udmærkede sig Hr. Kancelliraad, Borgmester Westengaard og Hr. Kancelliraad Schouboe.

Mod Slutning fremtraadte nogle fattige, hvidklædte Pigebørn og tolkede i en Sang de Fattiges Tak. Over Bordet indsamledes Gaver til disse, og efter at Selskabet havde fornøjet sig ved Dans, adskiltes der ved Morgenstunden."

Pastor Jens Johan Garnæs var ikke tilmålt noget langt liv, men han har utvivlsomt levet et rigt liv med sin familie og sin menighed.

I 2½ år var han residerende kapellan i Ourdal i Norge, derefter residerende kapellan i Kolding og sognepræst i Almind i 9 år, og endelig sognepræst ved Skt. Nikolaj Kirke i Kolding i 4 år.

I "Den til Forsendelse med de Kongelige Rideposter privilegerede Danske Statstidende. Anno 1817. No. 16. Mandagen den 24de Februar." læses:

"Fredagen den 14de Februar bortkaldtes til et bedre Liv

JENS JOHAN GARNÆS, Sognepræst til Kolding Menighed.

Hans Liv var uden Præl, men riigt paa sand Fortieneste.

Ps. 112,6."

I samme Statstidende offentliggjortes få dage senere følgende:

"In Obitum

JANI JOHANNIS GARNÆS

-

Incorrupta fidesqve almaqve veritas,
Argento melior, dum valet, ac potens
GARNÆS! nomen erit, MAGNANIMI, tuum
Non mortalibus abditum.

Qvo qvis TE, BONE! amore aut qvis honore, eo
Sum complexus ego discipulus tuus
Qvæ præcepta mihi, qvæ bona tradita
Qvovis tempore ero tenens.

Ernestus Lave Petersen
Scholæ Coldingensis discipulus.

In Obitum

JANI JOHANNIS GARNÆS
sacrorum Coldingensium
Antistitis

Ingenioqve alacri doctoqve, fideqve animoqve
Celsa TU patria dignus alumnus eras
DICTE bene Evaldo! - GARNÆS! VIRTUTIS ALUMNE!
Multa erit inde TUI lausqve diesqve memor.
Testantur lacrymæ, lacrymis sua damna loqvuntur
Qvotqvot TE norant, sic ut amicus ego.

Borgen
Scholæ Coldingensis Adjunctus."

Fredag den 21 februar 1817 blev pastor Garnæs begravet på den udenfor Kolding By's søndre port beliggende kirkegård, som han selv havde indviet den 26 oktober 1806.

På graven lagde hans menighed en sten med følgende indskrift:

Her hviler det Jordiske
af
JENS JOHAN GARNÆS
forhen Sognepræst til Kolding

-
Udbredt Kundskab
sjelden Duelighed
sand Guds frygt
stræng Retskaffenhed
vandt ham alles Agtelse
uhyklet Velvillie
deres Kjærlighed

-
Indviede denne Kirkegaard
26 Oktober 1806

Såvel graven som gravstenen findes stadig, og vedligeholdes pietetsfuld af Skt. Nikolaj Kirke i Kolding.

Arne Garnæs Petersen.

Til Haabet.

O Du, som throner i hvert Bryst
Du Dødeliges Skytsgudinde
Fortvivlte Skabnings sidste Trøst,
Forlattes huldeste Veninde
O Haab! Du smiler blid og skøn
Til hver Naturens svage Søn!

Du er hans Tolk for fjærne Tid,
Og i dens Nat Du Lysning skaber;
Du maler ham hver Udsigt blid;
Hver Sorg sig for Din Pensel taber.
For tidsfulde Ørkener
Han blomsterklædte Dale seer.

Hist triner tungt en Møiers Træl;
O snart han under Byrden synker!
Den Qval, der ulmer i hans Siæl,
Staar præget i hans Aasyns Rynker.
Med væbnet Haand mod blotte Bryst
Udraaber han: O Grav, min Trøst!

Men see! O Haab! Dit Trylleri
Inddysser ham i salig Slummer;
I gyldne Drømmes Phantasi
Han glemmer Dolk og Grav og Kummer.
Og kraftfuld, modig, kiæk og fri
Han iler ad Din lyse Sti.

End skuffet sender han til Dig
Et Suk fra vemodsfulte Hierte;
Den ømme, varme Elsker lig,
Som Elskov ugiengieldt fortært;
Og dog forsonlig iler hen
I troløs Piges Favn igien.

Ja selv for kraftløs Oldings Fod
Du Dine friske Roser spreder -
I Smerter styrker Du hans Mod
Og til hans Helsots Leie træder.
Din Skaberhaand fremlokker mild
Hans matte Øies sidste Ild.

Paa oprørt Hav, hvor Slag i Slag
Den rædselsfulde Bølge bryder;
Hvor hvert et Skyl paa tumlet Vrag
Som Dødsbud for dets Fange lyder:
Did vinker Du fra indbildt Strand -
Af fiærne Dunst Du skaber Land.

I Fængslets Mulm, hvor knuste Barm
Forgiæves tunge Suk udstønner;
Hvor skumle Hvalvings hule Larm
Gientager Slavens Suk og Bønner.
Der høres selv Din milde Røst -
Hvert Suk er Qval, hver Gienlyd Trøst.

Hver Straale, som med Støvet svag
Igiennem snævre Aabning leger,
Bebuder ham hans Friheds Dag,
Og hans forgrædte Øie qvæger.
Hvo uden Du med Tryllestav
Frembringer Lys i Fængslets Grav.

I Hiertets Speil den Edle seer
Sand Dyd, og Fred udbredt paa Jorden
Med Dig hans Ønske Vished er,
Trods Lasters Syarm og Krigens Torden.
Ei Tvivlens Storm den Klippe naaer,
Hvorpaa hans Tro grundfæstet staaer.

Den Vise Du ved Lampens Skin
Paa Spor til Sandheds Tempel leder,
Og letter ham hvert mødigt Trin
Paa golde Grandsknings øde Heder.
Et Smil fra Dig som Lysets Skiær
I mulmdækt Øk for Vandrer er.

J. Garnæs.

S a n g
ved det attende Aarhundredes Ende
i en Familiekreds.

Her sidde vi i Fredens Ly,
Og froe see Seklets Ende,
Mens giennem Dampens Rædselssky
Hist Krigens Luer brænde.
I vel vi føle Brødres Vee:
O! kunde vi, vi delede
Med dem vor Fred og Lykke.

Her muntre Stemmer hæve sig,
Og Glædens Strænge røres;
Mens hisset vilde Jammerskrig
Paa liigdækt Valplads høres.
Gud see til de Elendige! -
Ak! kunde vi, vi delede
Med dem vor Fryd og Lykke.

Hvor mangen Fader, Moder, Ven,
Med Taarerne i Øiet,
Seer denne Aften glide hen,
Vi nyde saa fornøiet!
Vi dobbelt skøn den vilde see,
Om broderlig vi delede
Med dem vor Hæld og Lykke.

At ei Ulykkeliges Raab
Vor Siel skal trøstløs krænke;
Vi sætte vil til Ham vort Haab,
Der styrer alt, og tænke:
Snart Fredens skønne Oliegreen
Skal plantes overalt igien,
Og Krigens Damp forsvinder.

Hvor glad skal da ei fierne Slægt,
Naar Muld og Jord os dække,
I Enighedens Varetægt
Hverandre Haanden række,
Og ei blot ønske Alles Vel,
Men mandigt fremme Ret og Skiel,
Og dele Hæld og Lykke.

Farvel til det Aarhundrede
Som vi nu snart forlade!
Gid vi i Fremtid Last ei see
I Brødres Blod sig bade!
Fred overalt fra Field til Strand,
Fred over Danmarks, Norges Land,
Fred over os og Jorden.

J. Garnæs.

Nytaarssang.

Vort hele Liv er kun en Drøm -
Et Aar hengled med Tidens Strøm
Til Evighedens Hav:
Vi sande maae, hvad før vi veed,
Vort Liv er Ubestandighed
Fra Vuggen til vor Grav.

Vi Skiønhed, Ungdom, Sundhed see
Som Sød for Tidens skarpe Lee
At meies af saa brat.
Forgiængelig er Throners Pragt,
Og ingen Glands har Rigdom, Magt
I Dødens mørke Nat.

I Haab og Frygt, i Kamp og Strid
Henrinder Dødeliges Tid:
Hæld os! den rinder snart.
Hist over lave Støv boer Fred,
Der eene er Bestandighed,
Der alt er lyst og klart.

End rasende Tyranner staae
Blodtørstige, og trampe paa
Dyd, Sandhed, Uskyld, Ret.
O! Du hvis ømme Hierte leed,
Hvis bittre Taare randt derved,
Fryd Dig! snart endes det.

Den Tanke trøstefuld dog er:
Vi skal ei leve evig her,
Os vinker Hvilen sød:
Den favner os, lig Søvnens let
Den Vandrør, der af Veien træt
Sig kaster i dens Skiød.

Vi kiende Livets sande Vård,
Vi Agtelse for Dyden bær,
Den er vort høie Kald:
Dens Hiem er over Rum og Tid,
Den overlever jordisk Iid,
Og Verdens sidste Fald.

Som Brødre, Søstre, Haand i Haand
Med Venskabs høie Broderaand
Vi sværge Ven til Ven.
I Fryd og Sorg, i Storm og Roe
At være Dyden evig troe,
Og aldrig svige den.

J. Garnæs.

Til Freden.

Fra høie Æther kom forfulgte Fred!
Maaskee du dog et Sted paa Verdens Blodhav finder,
Der dig, skjændt bitterlig, om fordums Venskab minder -
Kom! om du end i Ransmænds glatte Fied
Din Throne reise skal paa Millioners Liig -
Hør Jordens Hyl og Jammer kalder dig!

Dæmp Krigens Mordbrand, som ei Enkers Graad,
Ei Faderløses Taarestømme slukke!
Hør Brødrer, Søstres, Venners dybe Sukke;
See Uskylds Gisp & Stridsmand undertraad!
Og er der kun en Plet saa fri for Blod,
Saa fæst paa den din lette Frelserfod:

Kom Haand i Haand med hulde Gratier
Og med en Krands af friske Olieblade!
Hist Spæde savne dig som Moder glade,
Her sølvgraa Olding dig, af Fryd forynget, seer,
Og Frelstes Taarer paa din Krands skal perle sig,
Den klare Morgendug paa friske Rose lig.

See Krigens Snigsot tare Rigers Marv,
See halve Verden bleg ved Sønners Liig sig græmme,
Mens store Barder Jubelsang istemme,
Og byde Jordens Kjække evig Roes til Arv.
Som Nattergalens Slag mod Uglens Klageskrig
Er dine Toner, Fred! mod Sejersraab i Krig!

Om vi fra Gravens ærefulde Bluun
De Helte, fremmed Blodtørst bød at falde,
I kjærlig Favn tilbage kunde kalde,
Med Glæde sønderslog vi Sejerens Basun,
Og under dine Jubler, gyldne Fred,
Vi lagde villig Morderstaalet ned!

Kom snart, og sving velgjørende din Stav
Rundt om en blodig, vaabendynget Klode!
Da dine Helte, som i Kampen mandig stode,
Skal signe Stunden mildt fra mørken Grav.
De faldt - O Fred med dem i Dødens Linned svøbt,
De Fred for Efterslægt med deres Fald har kiøbt!

J. Garnæs.

I tidsskriftet "Den danske Tilskuer, No. 98, Torsdagen den 17. December 1801" bringes først et digt af C. Koren "Ved Frøken Hedevig Augusta von Kroghs Grav." samt en elegi "Annas Stille.". Til disse digte har tidsskriftets redaktør, professor Knud Lyhne Rahbek dernæst føjet nogle strøtanker, der munder ud i følgende indledning til "Candidat J. Garnæs's" nedenstående digt:

"Da dette Blad dog eengang er bestemt til Poesie, og da disse samtlig syssel-satte sig med Grav og Død, og især i det sidste Døden Fremstilles, som de Gamle afbildede den, som en Genius med slukket Fakkell, af Søvnens Slægt, vil man saa meget mindre kunde misbillige, at Bladet sluttes med nedenstaaende Efterligning af STATIUS fra en Haand, som disse Blade skyldte flere smagfulde Stykker.":

T i l S ø v n e n
(Frit efter Statius)

Hulde Søvn! som trætte Skabning fryder,
Hvi forlodst du mig i Kummers Stund?
Er da eene jeg saa stor Forbryder,
At jeg savne skal dit søde Blund?

Alt er Taushed - Over hvert et Øie
Brede dine bløde Vinger Fred:
Skovens Træer synes selv at bøie
Deres matte Top til Hvile ned.

Ei med Bulder Floderne fremvælte:
Havet sqvulper mildt mod sanddækt Strand,
Og dets skumbekrusted Bølger smelte
med harmonisk Lyd ved fierne Land.

Eene jeg maa syg og søvnløs vaage,
Og forgiæves ønske Hvilens Fred;
Thi paa mine stive Øienlaage
Atter Himlens Fakler straale ned.

Grusom flyer du for min bittere Klage,
Søvnens Gud! jeg er ulykkelig.
O! hvor tunge ere mine Dage!
Natten selv har ingen Roe for mig.

Knap et Vift fra dine Vinger sender
Du af Medynk til mit Aasyn ned.
Ak! den Jammer, som min Siæl omspænder,
Gjør mit Leie til et Martersted.

Havde end mit matte Blik den Styrke
Som en Argi tusindfolde Syn:
Dagens lyse Skiær blev som i Mørke
For mit Øie Nattens Flammelyn.

Om den hele Vægt af dine Vinger
Bedør kun Fortunas glade Søn:
At du til mit trætte Øie bringer
Spidsen af din Stav, er blot min Bøn.

J. Garnæs.

Grev Danneskiold-Samsøes Erindring
paa hans Datters Fødselsdag
den 14de Februari 1808.

En hellig Skygge ofret være
Vor Harpes Mindeslag! -
Hans Iid var Dannerflaadens Ære,
Han adlede dens Flag.
Hvo var for Konge, Fødeland,
Meer idrætsfuld end han?

Opildet af en ædel Varme,
Af Patriotens Glød:
Han trodsed Avinds blege Harme
I Liv som efter Død;
Thi Bretlands Hær saa talrig, stærk
Nedbrød ei Mandens Værk.

Nei, stolt og skønt Dit Navn sig hæver,
Henfarne Danneskiold!
I Dokkens Skiød det hædret lever,
Trods Brittens Ran og Vold!
O! see hans Skiændselsstøtte der
Dit Hædersminde nær.

I Din Lovises Haand vi give
Den Krands, der skyldes Dig.
Den skal ei Avind sønderrive;
Den er uvisnelig.
Din Elskte leve blandt os her,
Hun er som Dig os kiær.

J. Garnæs.

(Tidsskriftet "Ny danske Tilskuer", No. 29 og 30, Torsdagen den 21 April 1808).

"III. Høitideligheder.

4) I Colding Skole.

Den offentlige Examen her sluttedes med følgende Høitidelighed. Translationsacten indleddes ved en Ouverture af de Disciple, der nyde Underviisning i Instrumentalmusiken, hvorefter Hr. Rector Thorlacius betraadde Cathedret, og i en kort latinsk Tale fremstillede den methodiske Underviisningsmaade som et af den nærværende Skoleindretnings væsentlige Fortrin.

Efter Talen bleve nedenstaaende Linier afsiungne, forfattede af den residerende Capellan, Sognepræst Garnæs, og ledsagede med Instrumenter af Disciplene under Hr. Organist Rasmussens Anførsel:"

Gaaer med Lyst, Athenes Sønner,
Til Gudindens Tempel hen!
Naaer den Krands, hvormed hun lønner!
Aldrig, aldrig visner den.

Lærdom danner Aand og Sæder,
Mildner selv Tyranners Iid;
Kundskab adler Livets Glæder,
Styrker i dets haarde Strid.

O, Athenes unge Sønner!
Iler frem paa Lærdoms Vei!
Intet, intet bedre lønner;
Den Gudinde sviger ei.

- o - 0 - o -

S a n g

paa Frederik den Sjettes Fødselsdag,
den 28 Januarii 1811, i Colding.

O Fred'rik! Landets Trøst og Glæde,
Vort Qvad Du ei forskyde vil!
Vi hilse Dig i Fredens Sæde,
Ja fjærn fra Krigens Sørgepil.
I Kongeborg, i Armods Vraa,
Velsignes Du, der styrer saa!

De Riger vakle, Førster snuble,
Men fast Du staaer for Retfærds Sag;
Og Dine Børns Toner juble
Paa deres Faders Fødselsdag.
Naar Hjertet selv er Glædens Tolk,
Da Held hver Første og hvert Folk!

Hvor Vover glide - Bølgen bryder -
Fra Nordkaps Iis til Elbens Strand -
Fra Dan og Nor een Stemme lyder
For Konge, Dronning, Fædreland:
Held Fader Fred'rik Ejegod,
Og vor Marie Dannebod !!!

J. J. Garnæs.

(Tidsskriftet "Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn", Ottende Aargang. No. 16.
Løverdagen den 23 Februarii 1811.)

JENS GARNÆS

THOMAS JACOBSEN BOSERUP
1702 - 1771
Byfoged i Ebeltoft

ELISABETH CATHRINE REDLICH
- 1753

MELCHIOR OLSEN SOMMERFELDT
1714 - 1763
Sognepræst paa Helgenæs
Consisstorialassessor
Ejer af KONGSGAARD paa Helgenæs

NETTE PAULINE NIELSDATTER LANGBALI
1721 - 1801

ANDERS JENSEN GARNÆS

ANNE CATHERINE BERG

CHRISTIAN REDLICH THOMSEN
BOSERUP
1740 - 1786
Sognepræst paa Helgenæs

HEDEVIG SOMMERFELDT
1744 - 1812

Embedsmand i Bergen

JENS JOHAN GARNÆS

WITHE ELISABETH BOSERUP

1772 - 1817

1782 - 1874

Sognepræst i Kolding

LOVISE NICOLINE
HEDEVIG GARNÆS
1802 - 1837
1833 viet til
CHRISTEN
CHRISTENSEN
ØSTERGAARD
1804 - 1883
Missionær paa
Grønland.
4 børn.

SUSANNE
CATHERINE
GARNÆS
1804 -
1892
Ugift

FRIDERIKE
CHRISTIANE
GARNÆS
1805 -
1884
Ugift

JENSINE
ELISABETH
GARNÆS
1807 -
1835 ?
Ugift

CHARLOTTE GARNÆS
1809 - 1887
1838 viet til
POLYCARPUS
CHRISPUS
AMANDUS FLINDT
1806 - 1880
Malermester
i Slaglille.
10 børn.

JULIANE
ELEONORE
GARNÆS
1811 -
1883
1844 viet
til sin
søsters
enkemand
C. C.
ØSTERGAARD
Sognepræst
i Husby.

FREDERIK CHRISTIAN GARNÆS
1813 - 1868
Gaardejer i Slaglille
1843 viet til
JOHANNE ADOLPHINE
CHRISTINE ELISABETH PLESNER
1813 - 1902
Datter af provst
Christian Plesner.
7 børn.

JACOBINE
THOMASINE
GARNÆS
1816 -
1822

FØRSTE SLÆGTLED

Jens Johan Garnæs	1772 - 1817
Withe Elisabeth Boserup	1782 - 1874

ANDET SLÆGTLED

Lovise Nicoline Hedevig Garnæs	1802 - 1837
Susanne Cathrine Garnæs	1804 - 1892
Friderike Christiane Garnæs	1805 - 1884
Jensine Elisabeth Garnæs	1807 - 1835 (?)
Charlotte Garnæs	1809 - 1887
Juliane Eleonore Garnæs	1811 - 1883
Frederik Christian Garnæs	1813 - 1868
Jacobine Thomasine Garnæs	1816 - 1822

TREDIE SLÆGTLED

Jens Johan Østergaard	1833 - 1907
Christen Østergaard	1835 - 1835
Withe Elisabeth Østergaard	1836 - 1837
Lovise Nicoline Withe Elisabeth Østergaard	1837 - 1838
Udøbt pige (Flindt)	1839 - 1839
Jørgen Christian Vilhelm Flindt	1840 - 1906
Nanna Sophie Elisabeth Flindt	1842 - 1843
Johan Wiktor Louis Flindt	1844 - (?)
Baldur Harald Waldemar Flindt	1845 - (?)
Charles Amandus Flindt	1847 - 1847
Christiane Sophie Flindt	1848 - (?)
Albert Charles Amandus Flindt	1850 - 1852
Alfred Charles Amandus Flindt	1853 - 1934
Hother Hagon Wige Flindt	1858 - 1858
Christine Johanne Garnæs	1844 - 1916
Jens Erhard Vitus Herman Garnæs	1846 - 1895
Vita Lovise Garnæs	1848 - 1936
Elisabeth Adolphine Frederikke Garnæs	1850 - 1937
Christian Plesner Garnæs	1852 - 1906
Erhard Carl Mejer Garnæs	1854 - 1901
Jørgen Severin Boserup Garnæs	1857 - 1926

FJERDE SLÆGTLED

Christen Julius Østergaard	1870 - 1934	
Frederik Ellenius Østergaard	-	
Karl Vilhelm Lund Østergaard	-	
Vita Flindt	1877 -	
Julius Haagensen Amandus Flindt	1879 -	
Vilfred Flindt	-	
John Louis Krispus Flindt	- 1888	
Emilie Ellithsa Flindt	- 1890	
Martin Christian Bagger	1870 -	
Charlotte Bagger	1872 -	
Hans Frederik Bagger	1874 -	
Vilhelm Bagger	1876 -	
Malta Bagger	1878 -	
Amanda Bagger	1880 -	
Povl Amandus Flindt	1884 -	København
Peter Frederik Garnæs Petersen	1875 - 1935 (?)	
Volmar Garnæs Petersen	1877 - 1929	
Thyra Garnæs Petersen	1878 - 1878	
Aage Garnæs Petersen	1880 - 1951	
Knud Garnæs Petersen	1882 - 1956	
Margrethe Garnæs Petersen	1883 - 1965	
Harald Garnæs Petersen	1884 - 1948	
Johannes Garnæs Petersen	1890 -	Refsvindinge
Frederik Kristian Garnæs	1882 - 1966	
Anders Garnæs	1883 - 1914	
Johannes Garnæs	1889 - 1932	
Alfred Garnæs-Hansen	1877 - 1963	
Svend Garnæs	1880 -	Odense
Helene Garnæs-Hansen	1881 -	Svendborg
Johannes Garnæs-Hansen	1882 - 1883	
Johan Frederik Garnæs-Hansen	1884 - 1952	
Povl Garnæs-Hansen	1885 - 1935	
Julie Garnæs-Hansen	1887 -	Thisted
Marie Garnæs-Hansen	1890 -	København
Emma Johanne Mathilde Plesner Garnæs	1889 -	København
Thyra Elfrida Elisabeth Plesner Garnæs	1895 - 1955	
Frederik Kristian Garnæs	1889 - 1889	
Karen Johanne Elisabeth Garnæs	1890 -	København
Verner-Emil Garnæs	1892 - 1901	
Frederik Wilhelm Amandus Garnæs	1895 -	Odense

FEMTE SLÆGTLED

Viggo Østergaard	-	
Ellen Østergaard	-	
Ingeborg Østergaard	-	Randers
Grethe Østergaard	-	Randers
Ellinor Østergaard	-	
Mogens Østergaard	-	
Erik Østergaard	-	
Verner Garnæs Petersen	1907 - 1907	
Ragnhild Garnæs Petersen	1909 - 1909	
Orla Garnæs Petersen	1910 -	California, USA
Ingrid Garnæs Petersen	1914 -	København
Arne Garnæs Petersen	1918 -	Charlottenlund
Kai Garnæs Petersen	1919 -	København
Ingerid Gottorp Petersen	1911 -	Kastrup
Vagn Garnæs Petersen	1912 -	Brønshøj
Svend Otto Garnæs Petersen	1914 -	Husum
Keld Kressel	1915 -	Viby J.
Henning Garnæs Petersen	1920 -	Køge
Torsten Garnæs	1924 -	Vordingborg
Gunvor Garnæs Petersen	1928 -	København
Ellen Garnæs Møller	1913 -	
Aage Garnæs Møller	1915 - 1925 (?)	
Edel Garnæs Møller	1923 -	
Hanne Garnæs Møller	1924 -	
Agnes Garnæs Møller	1926 -	
Ellen Andrea Garnæs	1914 -	Horsens
Inge Amalie Garnæs	1913 -	Hurup
Erling Garnæs	1915 -	Odense
Hanne Garnæs-Hansen	1920 -	Holland
Povl Garnæs Maltesen	1904 -	Frederiksberg
Gudrun Garnæs Maltesen	1907 -	
Inger Garnæs Maltesen	1909 -	
Vita Garnæs Maltesen	1915 -	
Hans Jacob Garnæs Kramer	1916 -	
Jørgen Garnæs Kramer	1925 -	Holte
Else Garnæs Kramer	1928 - 1950	
Armand Thierry	1914 -	Frederiksberg
Werner Garnæs Thierry	1916 -	København
Ove Garnæs	1928 -	Charlottenlund
Per Wilhelm Garnæs	1932 -	Sønderborg

SJETTE SLÆGTLED

John Volmar Garnæs Petersen	1938 -	California, USA
Hanne Garnæs Petersen	1943 -	California, USA
Pia Margit Garnæs Petersen	1949 -	California, USA
Leif Malmsjø	1933 -	København
Benny Malmsjø	1937 -	København
Solvejg Abild	1946 -	København
Jan Willi Garnæs Petersen	1943 -	Ohio, USA
Irene Willenbrock	-	Skelskør
Ruth Willenbrock	-	København
Margit Willenbrock	-	København
Niels Ole Garnæs Petersen	1951 -	Brønshøj
Eric Kressel	1948 -	Viby J.
Kirsten Elisabeth Harder Garnæs	1963 -	Vordingborg
Jens Olav Garnæs Ring	1953 -	København
Sven Ingolf Garnæs Ring	1956 -	København
Tove Garnæs Nielsen	1946 -	Kgs. Lyngby
Inger Garnæs Nielsen	1949 -	Kgs. Lyngby
Henning Garnæs Kristensen	-	Hundborg
Elna Garnæs Borggaard	-	Nørhaa
Gerda Garnæs Borggaard	-	Nørhaa
Else Marie Garnæs Borggaard	-	Nørhaa
Ole Garnæs Borggaard	-	Nørhaa
Grethe Garnæs Borggaard	-	Nørhaa
Karl Gustav Garnæs Gustafsson	-	Sverige
Jens Garnæs Gustafsson	-	Sverige
Ella Nystrup	-	Hurup
Ebbe Nystrup	-	Hurup
Inger Garnæs	1949 -	Odense
Claus Maltesen	1938 -	Frederiksberg
Helene Maltesen	1944 -	Frederiksberg
Lars Frederiksen	-	
Jens Beck	-	
Hanne Garnæs	1961 -	Charlottenlund
Mikael Garnæs	1957 -	Sønderborg
Mette Garnæs	1960 -	Sønderborg